

Kijk, daar is Klaas toch maar

Het integratiedebat moet diepgaand worden gevoerd. Angst, mokken en mopperen inspireert zelden. In Slotervaart laten mensen zich niet langer verlammen, zegt **Ahmed Marcouch**.

Als Nederlanders geven wij ons eigen leven gemiddeld een acht, vertellen de onderzoekers naar geluk en tevredenheid ons al enkele jaren achtereen. Het grote raadsel is dat velen tegelijkertijd wel degelijk ook enorm gedesillusioneerde, bang of boos zijn.

De onvrede betreft niet ons eigen persoon, die betreft de samenleving. 'Met mij gaat het goed, met ons gaat het slecht', noemt Paul Schnabel van het Sociaal Cultureel Planbureau dit paradoxale fenomeen.

Dat raakt mijn sociaal-democratisch hart, want het betekent dat de mens meer is dan een individu. Als consument is hij gelukkig, als burger niet. Ik zie dat natuurlijk ook in Nieuw-West in Amsterdam. Onlangs was ik bij twintig mensen uit mijn stadsdeel thuis op bezoek. Zo ontmoette ik PvdA-lid Klaas met zijn vrouw, in hun woning vol Jordanees beeldjes en andere sfeertekende snuisterijen. Het echtpaar woont in een straat met woningen uit de jaren vijftig, waar de afgelopen twintig jaar de burens vertrokken zijn naar Purmerend

of Almere en waar nu nieuwkomers in zijn getrokken. Klaas is arbeidsongeschikt en zit vooral hele dagen en avonden achter zijn computer om websites te bezoeken en daarop reacties te schrijven.

Hij vertelde mij: 'Alleen Wilders ziet de Marokkaanse rotjongens, verder denkt iedereen dat het jongens zijn met een ongelukkige jeugd. Niemand ziet wat ik meemaak.' Mensen als Klaas zien politici die kissebissen over irrelevante zaken, terwijl eerst iets anders moet worden opgelost: veiligheid en integratie.

Het integratiedebat. Wij komen er niet onderuit, het moet diepgaand gevoerd worden. Waar staan wij nu? Vergelijk het met huisbewoners die een gast gekregen hebben. Welkom, hebben wij gezegd: wij hebben het goed, dus doe alsof je thuis bent.

En dat gebeurde ook, na verloop van tijd werden de gasten vaste bewoners. Dit is ook mijn huis, zeiden zij en gingen onbekommerd op de bank zitten, plaatsten hun eigen muziek in de cd-speler en deden met regelmaat een beroep op de huiselijke voorraadkast.

De medebewoner, voorheen gastheer, reageerde aanvankelijk onwennig, zei af en toe wat, kreeg dan op zijn kop wegens asociale uitspraken, zweeg en werd kwaader. Hij vindt de ex-gast intussen een onaangepaste pitfeiteur. De nieuwe bewoner op zijn beurt stelt ontluisterd vast dat zijn voormalig gastheer door de mand valt.

Hier moeten u en ik het over hebben. Inderdaad, de nieuwkomers moeten tonen dat zij zich be-

trokken voelen bij het gezamenlijke huishouden en een emmer sop pakken of de goot gaan schilderen. En inderdaad, de autochtonen moeten duidelijk zeggen: 'u hoort hier' en 'u mag zijn wie u bent' en 'daar gaan wij het over hebben' en 'ik ga u ervan overtuigen dat u zich verbeteren kunt'.

De nieuwkomer moet begrijpen dat 'u mag er zijn' betekent dat hij kritiek moet accepteren en die serieus moet verwerken.

Anders dan verontwaardiging heeft angst zelden iemand tot beweging geïnspireerd. Leiderschap is anno nu de kunst om de angst weg te nemen. Dat kan maar op één manier: het spook vastpakken en tackelen.

Het kán, leiders die laten zien welke kant het op moet en die moed geven

Wij missen dat, leiders die ons de weg wijzen. Die ons laten zien wat moreel handelen is. Dat geldt zowel in het bedrijfsleven als in de politiek. Wij worden er mies van, van bouwfraude-enquêtes zonder dat die tot integer bouwen leiden, van nieuwbouwplannen die maar niet tot uitvoering komen, van analyses over jeugdzorg die vervolgens niet verbetert. En dan heb ik het nog niet eens over al die kleine ruzietjes tussen politici die dagelijks voorbij komen in de krant en op tv.

Het kán, leiders die laten zien welke kant het op moet, die nieuwe moed geven, die aanzetten tot

actie. In Slotervaart heeft wel degelijk een mentaliteitsverandering plaatsgevonden van consument naar burger. Passieve individuen die wachten op welzijnsoplossingen veranderden in actieve bewoners die hun leven in eigen hand nemen, hun troep opruimen, een baan zoeken, generatiegenoten corrigeren en aangifte doen van overlast of criminaliteit.

Zeker, het deed pijn. En ja, ik was lastig. Maar ze raakten overtuigd. En sterker nog, ik zie ook buiten Slotervaart in de Partij van de Arbeid iets krachtigs gebeuren.

Op het Binnenhof geeft Wouter Bos zijn integratienota vlees op de botten, door publiekelijk steun uit te spreken voor mijn wijze van uitvoering. In Amsterdam deed partijleider Lodewijk Asscher hetzelfde. Lillianne Ploumen van het partijbestuur idem dito. En ook in de Tweede Kamer zit de nieuwe voorhoede van de PvdA, zoals Jeroen Dijsselbloem en Staf Depla die zich regelmatig roeren.

Mensen als Klaas uit Nieuw-West, die het gevoel hebben dat er niets verandert, hoe hard ze ook mopperen en op wie zij ook stemmen, kunnen wel degelijk op zoek naar een alternatief voor Wilders. En kijk, daar zat hij met een stemkastje op zijn schoot, tijdens die lijsttrekkeravond waar weliswaar bleek dat de steun uit Slotervaart niet genoeg was voor een meerderheid in Nieuw-West, maar vergeleken bij vier jaar geleden is een wereld gewonnen!

Ahmed Marcouch is tot maart 2010 voorzitter van het Amsterdamse stadsdeel Slotervaart.